

פרשת בהעלותך

שלמות האדם - 'בכל דרכיך דעה'

ויושפע שפע מלמעלה מהארתם של שבעת הנרות יחד.

ב

והנה הרמח"ל בתחילת ספרו 'מסילת ישרים' כותב בזה"ל, 'יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו ולמה צריך שישים כל מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כי ימי חייו...'. ויש לדייק בכך שלא כתב שיתברר ויתאמת מהי חובתו בכל אשר הוא עמל בחייו **בעסק המצוות**, או בלימוד התורה, אלא **'בכל מה שהוא עמל בכל ימי חייו'** בין אם מדובר בלימוד תורה ובין אם אלו דברים השייכים לחיי העולם הזה, **שבכל** פעולה של האדם עליו להבין ולדעת מהי חובתו בעולמו, וגם כשעוסק בצרכי פרנסה ובשאר ענייני גשמיות השייכים לחיי שעה, גם אז צריך לחשוב איך הוא **מקיים בכך את רצון ה'**, להבין כי אצל יהודי אין כזה מושג של 'דבר הרשות', אלא שישנם זמנים שבהם מקיימים את רצון ה' ע"י קיום המצוות, וישנם פעמים שאדם מקיים את רצון ה' דוקא על ידי עשיית צרכי הגוף, וזהו העיקר שיתברר ויתאמת **שבכל** מעשה על האדם לקיים את חובתו בעולמו.

וזהו שנאמר בפסוק במשלי "בכל דרכיך דעה", כלומר שעל האדם לדעת את הקב"ה ולכוון לעשות רצונו בכל דרך בה הוא הולך ובכל פעולה שבה הוא פועל בכל ימי חייו כל מעשיו יהיו לשם שמים, ואכן האדם שנוהג בדרך זו, גם בדברי הרשות הוא מקיים רצון ה', ובכל מעשה גשמי הוא מחזק את חלקו הרוחני, מה שאין כן כשכל מעשיו הם רק לעשות את רצון עצמו כגו' שאוכל כדי למלאות את תאוותו וכדו' שאז כל מעשה גשמי רק מחזק את הצד החומרי שבו.

וזהו יסוד עצום בכל עבודת ה', שאין מציאות שאדם יפריד בין מעשיו ויאמר שכאשר אלמד תורה ואקיים מצוות אעשה זאת לקיים רצון ה', אך בענייני הרשות אעשה את מה שאני חפץ לעשות, כי או שאדם חי במטרה לעשות רצון ה' או שלא, ואין פשר להפריד בין המעשים, ואם לא עושים גם את הרשות לרצון ה'

א

"בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (פ"ח פ"ב).

יש להעיר שלכאורה לשון הפסוק צ"ב, שהלוא הדין האמור כאן הוא שעל כל נרות המנורה להיות מכוונים כנגד נר האמצעי, ואם כן מדוע כתוב 'יאירו שבעת הנרות' והרי ישנם שישה נרות בלבד המאירים אל הנר השביעי, ואין לומר אלא 'יאירו ששת הנרות אל מול פני המנורה'.

ובפירוש הספורנו הרגיש בקושיה זו, וכתב וז"ל, 'אל מול פני המנורה - שהוא הקנה האמצעי, וזה כשתפנה שלהבת כל אחד מהשישה נרות אל הקנה האמצעי אז יאירו שבעת הנרות, כל השבעה יאירו וישפיעו אור עליון לישראל, שיוורו היות אור הימיניים באור השמאליים מכוון ופונה אל אור הקנה האמצעי שהוא עיקר המנורה, ושכן ראוי שכוונת המימינים העוסקים בחיי עולם, והמשמאילים העוסקים בחיי שעה העוזרים למימינים... תהיה להפיק רצון הק-ל יתב', באופן שיושג מכונו בין כולם וירוממו את שמו יחדיו כמו שקבלו עליהם, כאשר העוד באומרו ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה, כלומר בין כולנו נשלים כוונתו, עכ"ל.

וביאור דבריו, שאין כוונת הפסוק לומר ששבעת הנרות יאירו אל מול פני המנורה, אלא הקריאה הנכונה היא שכאשר אהרן הכהן יעלה את כל הנרות שלוש מן הצד הימני - אל מול פני המנורה, ושלוש מן הצד השמאלי - אל מול פני המנורה, אז יאירו שבעת הנרות.

וכוונת דבריו לכמו שכתוב בפסוק "אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד", כלו' שצד ימין הכונה היא לאלו העוסקים בתורה וצד שמאל היא לאלו התומכים בהם, ולכן פירש את הפסוק שמתוך כך שהמימינים - שעוסקים בתורה יכוונו ליבם לעיקר דהיינו ללמוד לשמה, ואילו המשמאילים שאמנם מצד עצם מעשיהם עוסקים בחיי שעה, אך בכל זאת יכוונו גם הם לאמצע - דהיינו לעשות את עסקיהם להפיק רצון ה' ונמצא שכולם יכוונו לשם אותה המטרה, אז יאירו שבעת הנרות

הרי האדם הולך ומתחבר לחומריות ומפסיד את כל מה שמשגיג ברוחניות, ובאופן זה לא שייך כלל להתחבר לה' ולמצוותיו, ורק אם האדם חושב בכל מעשה ומעשה על קיום רצונו יתברך, אז הוא יגיע שלב אחר שלב לעבודת ה' באופן הנכון והמושלם.

ג

והנה בתחילת הפרשה עה"פ "בהעלותך" כתב רש"י וז"ל, למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו כשלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומיטיב את הנרות", ע"כ.

וכתב שם הרמב"ן '...ולא נתברר לי, למה ניחמו בהדלקת הנרות ולא ניחמו בקטורת בקר וערב, ששיבחו בו הכתוב (דברים לג י) "ישימו קטורה באפך", ובכל הקרבנות ובמנחת חביתין ובעבודת יום הכפורים שאינה כשרה אלא בו, ושהוא נכנס לפני ולפנים, ושהוא קדוש ה' עומד בהיכלו לשרתו ולברך בשמו, ושבטו כלו משרתי א-להים". ויעויי"ש במה שביאר שהדלקת הנרות היתה לרמז לאהרון על חנוכת בית חשמונאי כלומר שגרות אלו האמורים בפרשת בהעלותך מכוונים כנגד הדלקת נרות חנוכה, ואם כן הנחמה היתה שהקב"ה כביכול אמר לו שאמנם את החנוכה הזאת לא אתה עשית, אך עוד יבוא יום שבו תהיה חנוכה אחרת שהיא תעשה רק על ידי בני בניך, כך תירץ הרמב"ן עיי"ש.

ואולם לפי המתבאר על דרך הספורנו, נוכל להבין היטב במה התייחד עניין הדלקת המנורה שדוקא בהם ניחם הקב"ה את אהרון, שהנה ידוע שכל אחד מעבודות המשכן מכוון כנגד עניין מסוים וכאשר עושים את אותה העבודה יורד שפע מן השמים כלפי העניין שכנגדו מכוונת אותה העבודה, כגו' השולחן שמרמז על פרנסה ועשירות ועל ידי עבודת לחם הפנים זוכים לעשירות כמש"כ הרוצה להעשיר יצפין וסימנך שולחן בצפון, אלא שבכלל העבודות במשכן כל דבר היה מכוון רק נגד דבר אחד מסוים, ואם מקריבים חטאת הריצו שישנו הוא רק ריצו של כפרה כי זהו עניין העבודה הזאת וכל קרבן מביא ריצו לפי סוג ומהות עניינו.

ובנקודה זו מתייחדת עבודת הדלקת הנרות מכל שאר העבודות, שכפי שהתבאר בהדלקת הנרות יש את תוספת המעלה של "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" דהיינו שהמנורה מכוונת על כלל מעשי העולם

באשר הם שיהיו כולם מכוונים לרצון ה', הן המצוות והמעשים הרוחניים, והן כל שאר מעשי העולם שיהיו כולם מכוונים לעשיית רצונו יתברך, וממילא העבודה שבהדלקת הנרות גדולה שבעתיים מכל העבודות שיש במשכן, שהיא מאחדת וממקדת את כל הבריאה כולה למטרה של קיום רצון ה', משא"כ שאר כל העבודות, שהם אינם פועלים אלא בנקודה שכלפיה הם מכוונים ושם מביאים את הריצו.

ונמצא לפי המתבאר שהגם שיש דרכים רבים להוריד שפע על ידי קיום המצוות שהרי כל מצוה מורידה את השפע המסוים שלה, אך הדרך הטובה מכולם היא באופן של "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", שנדאג ונעבוד שמעבר לקיום המצוות נשתדל כמה שיותר שיהיו כל מעשינו לשם שמים, וזהו הכח הטמון במנורה.

ד

ואולם כמבואר בחז"ל המנורה היא מכוונת כנגד התורה, וכמש"כ בגמרא הנ"ל שהרוצה להחכים ידרים וסימנך מנורה בדרום, כי המנורה היא מביאה אלינו את אור התורה, ולכן אם אנו רוצים לזכות להשיג את סגולותיה המיוחדות של המנורה שיהיו כל מעשינו לשם שמים עלינו להשתייך אל התורה הקדושה, ועל ידי שאדם עמל בתורה באמת כל שיעור הקומה שלו מתרומם יותר, והוא הופך להיות עובד ה' בכל חייו, שהתורה היא המביאה את האדם לדרגת "בכל דרכיך דעהו", שהאדם חי את כל חייו במחשבה של מהו רצון ה', וכאשר האדם חי כך הוא מגיע לקרבת ה' גדולה וזוכה לשפע עצום של סייעתא דשמיא.

ועכשיו שעברנו את חג מתן תורה עלינו להפנים דברים אלו, מאחר ובמתן תורה ירד שפע עצום של תורה, וכדי לזכות לזה עלינו לקבל על עצמינו להיות עובדי ה' לקיים את התורה בכל שלב בחיינו, ובצורה זאת נוכל זכות להשפעות הגדולות של חג השבועות, וכמו שמובא מבעל החידושי הרי"מ שכאשר מביטים במדרשים שיש על פרשת נשא רואים כמות עצומה של דרשות בלי שום השוואה לשאר כל הפרשיות, וביאר שהסיבה לכך היא שהיות ותמיד פרשת נשא יוצאת לאחר חג השבועות, ממילא בשבת זו היה לחז"ל השפעה עצומה של חידושים בתורה שלא היה להם בדרך כלל בשאר שבתות השנה, ואת ההשפעה הזו אנו חייבים לנצל, וככל שנקבל על עצמינו יותר לעבוד את הקב"ה ושיהיו כל מעשינו לשם שמים נזכה לקבל את התורה ונעלה מעלה מעלה.